

BUTLLETÍ

**de l'Associació d'Alumnes
Obrers de l'Escola Industrial
de Vilanova i Geltrú**

Publicació mensual

**Portaveu de
l'Associació**

Casa DIONÍS

Fabricació de persianes

Cadires de tota mena

Gran assortit en sillons de vimet

**Taller: Premses, 16
Despatx : Padua, 21**

VILANOVA I GELTRÚ

PERFECCIÓ ♦ RAPIDESA ♦ PREUS REDUITS

IMPRESA ECONOMICA

MAQUINÀRIA I TIPUS MODERNS

COL·LEGI, 8 I 10 : VILANOVA I GELTRÚ

URPÍ

SASTRE

**CARRER SANT GREGORI, 8
VILANOVA I GELTRÚ**

Butlletí de l'Associació d'Alumnes Obrers de l'Escola Industrial de Vilanova i Geltrú

Portaveu de l'Associació

Publicació mensual

PREUS DE SUBSCRIPCIÓ PER ALS NO SOCIIS :

Semestre . . . 1'75 Ptes.
Any 3'50 »
Número solt. 0'30 »

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ :

Ateneu de Vilanova
i Geltrú, carrer de
Sant Pere, núm. 40

Del contingut dels treballs
que es presentin per a la seva
publicació, en seran respon-
sables els seus autors.

BOSQUEIG DE L'HISTÒRIA DE LES ENSENYANCES OBRERES A VILANOVA

A FORTUNADAMENT gaudim fama en aquesta vila de posseir bons artesans de diferents oficis, ço que es deu a que sempre ha tingut Vilanova classes on els obrers han pogut anar a adquirir coneixements profitosos per a llur professió.

Recordo que quan era noi — jo hi anava acompanyat del meu pare, que era un dels protectors —, hi havia un Centre Instructiu Popular per a les classes obreres. L'esmentat Centre ocupava l'edifici que després fou domicili de la societat humorística «La Cuina», i que serveix actualment de casa quarter de la Guàrdia Civil. Dit Centre funcionava sots la direcció del senyor Vila, el qual també era director de la fàbrica anomenada del carrer de l'Aigua; eren professors de dibuix els vilanovins senyors Farnades, Hurtado i Sugranyes.

L'any 1877, va fundar-se la societat *Ateneo Villanovés*, i el mateix any un altra anomenada *Ateneo Obrero*, donant-se en tots dos centres ensenyances elementals; però el primer també tenia establertes classes de dibuix, les quals es veien molt concorregudes.

La data del 10 d'octubre de 1880 varen pactar els dos ateneus sobre unes bases honoroses per a les dugues entitats, resultant d'aquella fusió, el que avui és nostre estimat *Ateneo de Villanueva y Geltrú*, que va instal·lar-se en l'antiga societat *Casino Artesano*, al carrer de Sant Gervasi, essent el·legit president el savi escolapi Reverend P. N' Eduard Llanas.

Les classes elementals i de dibuix varen alcançar la xifra de 460 alumnes, i poc temps després varen crear-se ensenyances de francès i d'anglès, de les quals fou nomenat professor En Joan Oliva.

A l'any 1881 va donar Vilanova una nota de vila progressiva, amb motiu de l'inauguració del ferro-carril de Barcelona-Vilanova-Valls. La vila, per a celebrar tal diada,

va vestir-se de festa, de la qual fou digne coronament la celebració, l'any 1882, d'una Exposició Regional, la primera que va tindre lloc a Espanya en poblacions caps de partit. L'importància d'aquella Exposició encara alguns la recordem. Ocupaven una superfície de 20.000 metres quadrats els seus edificis i jardins; hi van concòrrer 678 expositors, i el cost d'aquell certamen que va donar relleu a nostra vila va ésser de 350.000 pessetes, quantitat que va cobrir-se per subscripció popular.

La celebració d'aquell gran concurs i el veure reunides tantes diferents indústries i arts, feu pensar a alguns entusiastes de l'educació popular, en crear un Centre, on a més d'ensenyar els dibuixos artístic i industrial, i el modelat, s'ensenyessin també els oficis pràctics de manyà i fuster.

L'idea va tindre realització, i amb el nom de *Centro Teórico y Práctico de Artes y Oficios*, va fundar-se començant les seves ensenyances. El que té el gust d'escriure aquestes notes estava encarregat de les classes de dibuix geomètric i taller d'ebanisteria. En el Certamen literari i artístic que celebrà l'Ateneu l'any 1885, el *Centro Teórico y Práctico*, per un silló de despatx construït en els seus tallers, fou guanyador d'un premi, donat pel *Centro Artesano*. A la vegada, l'esmentat moble fou cedit com a premi en el mateix Certamen, a l'autor de la millor memòria escrita en català o castellà que expliqués els aventatges que reporta a les poblacions l'existència d'una escola teòrica i pràctica d'Arts i Oficis, essent-ne guanyador En Manuel Creus i Esther, per un treball el lema del qual deia : *Necesidad de conocimientos artísticos para producir obras bellas y utilidad de los Centros de Artes y Oficios*. El premi guanyat pel Centre, és una serra de plata que avui encara pod admirar-se en una de les vitrines del Museu Balaguer.

També es donaren en aquella època, a la Biblioteca-Museu Balaguer, unes conferències dominicals, a càrrec del professor En Tomás Moragas, sobre *La Historia de la Arquitectura*, per a les quals va obrir-se una matrícula, arribant a setanta els alumnes inscrits. El mateix professor donava una classe de dibuix al natural, a l'Ateneu, que fou molt concorreguda. Però quan Vilanova va donar un gran pas endavant per a la instrucció dels seus obrers, va ésser l'any 1887, en el qual l'Estat va establir l'Escola d'Arts i Oficis, degut al carinyo que En Víctor Balaguer sentia envers la vila. Aleshores varen acabar les iniciatives particulars, per a treballar tots per la nostra Escola Oficial. Don Víctor, com familiarment l'anomenàvem els vilanovins, va portar ell mateix el Reial Decret per a poguer establir a Vilanova l'esmentada Escola, fent-li la vila una manifestació entusiasta de simpatia i d'agraïment a l'arribada d'aquell il·lustre patrici.

L'endemà, la Directiva del nostre Centre d'Arts i Oficis, va anar a felicitar-lo, contestant Don Víctor que ell era el que ens felicitava a nosaltres, ja que, explicant als seus companys de Govern la manera com funcionava l'Escola de Vilanova, varen acceptar el programa d'assignatures que nosaltres teníem establert, servint aquell programa de patró per a la creació a Espanya de les Escoles d'Arts i Oficis.

En els catorze anys que va tenir de vida aquella Escola, fins a passar a ésser Superior d'Indústries, tots sabem els bons resultats que donà, ja que d'ella sortiren directors de fàbrica, majordoms, contramestres, directors de tallers i molts obrers amb una instrucció industrial i artística ben envejables.

L'any 1907, essent Director de l'Escola En Josep Mestres, junt amb el digníssim Claustre de Professors, no tan sols posaren la mateixa a l'altura de les millors d'Espanya amb les ensenyances de peritatges, sinó que les que es donaven per als obrers, de matemàtiques, mecànica elemental, Aritmètica i Geometria, dibuix industrial, dibuix artístic i francès, foren ampliades amb pràctiques d'electricitat, filatura, teixits, cerra-lleria, fusteria i ebanisteria, essent l'única Escola d'Espanya on es donen aquestes ensenyances. El seu resultat no cal que s'esmenti, ja que són ben coneguts els treballs executats i els premis guanyats en totes les exposicions on l'Escola ha pres part, així com els elogis que reben els professors encarregats de les mateixes, de les persones que visiten els tallers de l'Escola. Ens plau fer constar que els excel·lentíssims senyors Ministre d'Instrucció Pública, Rector de l'Universitat, Governador Civil de la Província i altres eminents personalitats, varen tindre mots d'alabança per a l'Escola durant llurs visites realitzades.

La data del 8 d'octubre de 1916 és una de les més memorables en l'història de la cultura de Vilanova i Geltrú. A partir d'aquesta, va ésser quan va accentuar-se entre alumnes i ex alumnes obrers la idea de crear una associació; i comptant amb la valuosa cooperació del que fou Excm. Sr. Rector de l'Universitat, Dr. Carulla, l'apoi decidit del Claustre de professors i les simpaties de la població envers als alumnes obrers, va fundar-se la nostra Associació d'Alumnes Obrers de l'Escola Industrial.

La Memòria publicada, les excursions realitzades, les conferències donades, són prou per a veure el que està fent l'Associació per la cultura popular. Amb orgull podem dir-vos que sou nets d'aquells que en el segle passat iniciaren les ensenyances obreres.

F. SUÑÉ BOLET

ATOMÍSTICA

AMB el nom genèric d'«atomística» s'ha lligat una garba de teories noves que no sols han invadit i dominat el conjunt de ciències físiques com a ciències pures, si que també les aplicacions que en resulten dins els dominis de l'indústria, i és precisament per aquesta última circumstància per lo que no considerem una supèrflua joglaria de idees el parlar-ne sucintament en aquest BUTLLETÍ.

Té la atomística la mateixa importància científica que la teoria de la relativitat: aquesta ha renovat el nostre coneixement *general* de l'univers; l'atomística és un instrument meravellós per a l'estudi dels fenòmens *articulars*, ja que les teories corpusculars s'estenen fins a explicar la realitat tota sencera, partint de les donades de la experimentació i seguint-les pas a pas.

Arreu es troben avui referències als principis que formen el cos de l'atomística i és freqüent l'ús de la seva nova terminologia. Els principis fonamentals més importants i els mots tècnics d'ús més generalitzat, són els següents:

A) Per raons encara obscures, es troba l'univers, com si diguessim, salpicat de volums en els que l'energia està extremadament condensada, volums que constitueixen lo que precisament des de l'antiguitat es designa amb el nom de *matèria*. Fou emesa

aquesta idea gaire bé amb simultaneïtat, a Alemanya per Einstein i a França per Langevin (1913) i és el fonament de la *teoria de l'inèrcia de l'energia*.

B) Queda avui fora de dubte que aquesta forma de l'energia que és la matèria, es compon de dugues espècies de partícules electrificades: el corpuscle d'electricitat negativa, nomenat *electron* per Stoney (1881), i els *nuclis* (carregats positivament). Es prova que la massa del primer troba el seu origen en la seva carga elèctrica, i és probable que lo mateix passi amb el segon (*teoria elèctrica de la matèria*).

C) La radioactivitat, lligada amb els noms d'Enric Becquerel, de Pere Curie i de Maria Curie (1912), ens fa veure, experimentalment, veritables explosions espontànies de nuclis; i Rutherford (1919) demostrà que es podia utilitzar aquest fenomen per a provocar altres transmutacions, com, per exemple, la transformació del nitrogen en hidrogen. D'això s'en dedueix que els nuclis són aglomeracions d'electrons (electrons nuclis) i de corpuscles d'electricitat positiva, tots idèntics, o *protons*. No és el proton altre cosa que el més simple dels nuclis, el nucli d'hidrogen, considerat fins a nova ordre com indescomponible, de la mateixa manera que l'electron. La teoria de l'unitat de la matèria, forma rejuvenida de la vella hipòtesi de Prout (1815), afirma l'existència de dos constituents primordials, els mateixos en tots els cossos: el proton i l'electron.

D) Es segueix anomenant *àtom* a un sistema — elèctricament neutre — constituït per un nucli al voltant del que, segons una hipòtesi recentment emesa per Perrin, graviten un cert nombre d'electrons, i és a aquests electrons satèl·lits, qual nombre varia entre un (hidrogen) i norantadós (urani) als que s'atribueixen les propietats òptiques i químiques de l'àtom. Dos elements *isòtops* estan formats d'àtoms que posseeixen el mateix nombre d'electrons satèl·lits, però quals nuclis són diferents (Soddy, Fajans i Aston); es coneixen, doncs, avui en dia, elements distints, quals propietats són, no obstant, idèntiques.

E) Fins certes condicions poden perdre els àtoms un o més electrons perifèrics o, inversament, fixar a llur superfície un o molts electrons suplementaris; així modificats es converteixen en *ions* (positius o negatius). La presència dels ions ha sigut posada en evidència en els gasos (dits ionitzats), en les solucions salines per Arrhénius i en els cristalls per Madelung.

F) Sovint, alguns àtoms es reuneixen ells amb ells baix l'influència de forces elèctriques: aquests conjunts o *molècules* estan animats de moviments ràpids i desordenats, i, aplicant el càlcul de probabilitats als principis de la mecànica, es descobreix per medi d'una «teoria cinètica» les lleis dels gasos (Gibbs), les lleis de les solucions (Van't Hoff) i les lleis de les emulsions (Perrin, Einstein).

G) Els principis de la mecànica, que donaren resultats absurts aplicats a l'emissió i l'absorció de les ondes electromagnètiques, resultaren igualment contradits per les propietats de la matèria sotmesa a molt baixes temperatures. L'únic medi de sortir d'aquest embull és, com ho demostrà Enric Poincaré, suposar que els canvis entre dos corpuscles solsament poden efectuar-se d'una manera discontinua, per salts, per *quanta* (Plank). Aquesta paradoxal teoria regeix, amb plena confirmació experimental, el conjunt de fenòmens físics, i ha permès al savi danès Bohr i als seus continuadors l'obrir nous horitzons en els conceptes sobre l'estructura dels edificis atòmics: per

exemple, els electrons únicament en el curs de sotats trasllats d'una òrbita a l'altra emiteixen o absorbeixen la llum. (*Atòme de Bohr*).

Aitals són, exposades amb laconisme de diccionari, les proposicions fonamentals perfectament estables des d'ara, que constitueixen la base de la «atomística»; i ens resta tan sols recomenar a qui desitgi conèixer totalment aquestes noves concepcions, l'obra de Bavink publicada en francès per André Juliart (Editor, Gauthier-Villars, París), amb el títol que porta aquesta senzilla nota de divulgació, en la qual s'hi troba la gènesi i, sobre tot, les confirmacions experimentals de dits principis, exposats d'una manera breu, clara i a l'encals de tot llegidor sense competència especial.

G.

METALOGRAFIA

NOCIONES

LA metalografía es una de las ramas de la ciencia aplicada que ofrece los medios de conocer la constitución de todas las aleaciones metálicas.

Ya no bastan actualmente los conocimientos del análisis químico-metalográfico que nos indica simplemente su tanto por ciento de carbono del producto siderúrgico, sin darnos idea exacta de sus propiedades mecánicas de resistencia, de tenacidad, etc.

Así, pues, debe considerarse que las propiedades físicas y mecánicas de las aleaciones metálicas están estrechamente relacionadas con su composición química.

Y no tan sólo deberíamos decir de las aleaciones metálicas, sino de todas las sustancias en general, pues hay muchos cuerpos orgánicos que tienen la misma composición química, y, sin embargo, son totalmente diferentes de composición estructural (agrupación y asociación diferente de sus componentes). Pues si se tuviera buena información respecto a la composición y estructura de muchas sustancias, se llegarían a explicar claramente muchos hechos hasta hoy inexplicables e ignorados.

La metalografía es, pues, la ciencia que comprende el estudio de las aleaciones metálicas por el de los fenómenos observados en todo proceso térmico, acudiendo a las representaciones gráficas de diferentes fases de enfriamiento, diagramas de solidificación, etc., esencialmente necesarios para el conocimiento de la constitución durante las fases del proceso.

La parte más importante de esta ciencia aplicada es la que se llama metaloscopia o micrografía, la cual, con la ayuda de los microscopios, nos permite ver, en el seno de las aleaciones, la estructura completa de su formación, y las variadas metamorfosis a que dan lugar los distintos agentes que sobre ellas actúan.

El microscopista de metales, examinando un acero con el microscopio, nos diría, muy aproximadamente, su composición estructural, dándonos el tanto por ciento de ferrita, perlita o martensita; si el acero es blando y tenaz, o si es resistente y privado de ductibilidad.

La parte más interesante de esta rama de la ciencia, es el estudio particular de las aleaciones hierro-carbono, de los aceros llamados especiales y de los ferro-aleaciones,

desde el punto de vista de su constitución, tratamientos caloríficos y propiedades, así como el de las aleaciones cobre-zinc, dada la importancia que tienen en la industria.

Hoy la necesidad parece tanto mayor cuanto más el mundo oye hablar de hierros suaves y extrasuaves, de aceros fundidos y templados, de fundiciones de aceros sorbíticos y martensíticos, de aceros especiales al manganeso, al cromo, al níquel, al vanadio o al tungiteno, y son muy contadas las personas que encontrándose entre estos medios sepan apreciar la significación de tales denominaciones, el valor que ofrecen y las aplicaciones que realmente corresponden a los inventos de muchos poderosos medios industriales.

Así el proceso de los aceros especiales no surgió de un modo casual y caprichoso, sino que su fabricación respondió a estudios tan concienzudos como indispensables.

Actualmente toda industria metalúrgica moderna importante está provista de un laboratorio de investigaciones metalográficas con sus correspondientes aparatos y máquinas que permiten atender a los diferentes puntos que generalmente interesan sobre el concepto técnico de los tratamientos caloríficos y termo-mecánicos para deducir de este estudio enseñanzas para la práctica del trabajo de las aleaciones metálicas, a fin de obtener las piezas de la construcción mecánica y metálica de tal modo, que su materia cumpla con las propiedades exigidas por el constructor.

J. CUCURELLA

DE CULTURA POPULAR

DINTRE els objectius que persegueix l'Associació hi figura el de celebrar conferències, per a que la divulgació de temes científics relacionats amb les diferents professions dels associats constitueixin l'aportació de nous coneixements a la pràctica de llur treball.

Aquesta tasca ha vingut fent-la l'Associació amb brillant èxit, des de que va fundar-se, havent donat saborosos fruits. I no ha limitat solsament la seva acció dintre els ordres científic i professional, sinó que ha organitzat conferències amb temes variats, vulgaritzant assumptes que han tingut l'eficàcia de despertar l'interés dels obrers, vers l'adquisició de nous coneixements que enriqueixin el seu bagatge intel·lectual. L'Associació, sots aquest aspecte d'obrir nous camins a la cultura popular, ha fet obra, per cert, ben meritòria.

S'han donat conferències de caràcter científic, històric, d'aplicació al treball, d'assumptes socials, preparatòries d'excursions, etc., etc., i en totes elles sempre ha quedat quelcom d'ensenyança profitosa. Els nostres consocis poden ésser testimonis de la veritat de ço que diem.

Sempre, després d'una conferència, han vingut els comentaris, les discussions; les consultes a obres que parlen del tema explicat. Què vol dir això? Que aquesta inquietut en sapiguer coses noves, d'utilitat remota o immediata, no es manifestaria sense l'estímul que dona la divulgació de temes per mitjà de conferències.

Si intensa va ésser la tasca realitzada en el sentit de que parlem, per l'Associació, durant els cursos anteriors, no menys intensa ha sigut en el curs que ara ha acabat.

Va començar el cicle de conferències, amb la darrera donada pel professor senyor Suñé, preparatòria de l'excursió a Barcelona per a visitar l'Exposició del Moble; havent passat després per la tribuna de l'Associació, els conferenciants senyors Dr. Calvet; Rubio, pare i fill; Dr. Jardí; senyora Domènech de Canyelles, i darrerament la de l'Il·lm. Senyor En Josep Serrat i Bonastre, amb la divulgació de temes interessantíssims, que no esmentem per a no incorre en repeticions i que els senyors socis han vist en el BUTLLETÍ.

Per al següent curs de 1924-25, hi ha el pla d'organitzar altres conferències sobre temes completament nous per a nosaltres, a càrrec de personalitats de tanta vàlua com les anomenades, i la Junta treballarà amb amor posant-hi tots els seus esforç i entusiasme per a que la cultura popular tingui en la nostra Associació el seu temple predilecte.

V. V.

DELS "PENSAMENTS PER AL SEGUIT DELS DIES", DEL PRÍncep VLADIMIR GHIKA

[*Prefaci, de Francis Jammes.* — Un dia que jo em trobava a París en una botiga, un home fins aleshores inconnegut meu em donà el meu llibre de Sant Josep tot demanant-me que hi posés un autògraf. Ell va restar a l'ombra i la seva veu s'envolcallà d'una singular dolçor. Talment com una violeta, en la solitud, ens parlaria. Vaig comprendre que no desitjava res més que la meua firma i que, de bona gana, hauria amagat son nom que jo, no obstant, vaig demanar-li. Barbotejant, em va respondre: «Soc el Príncep Vladimir Ghika». Em va donar les gràcies amb una humil salutació, que va acusar-me, més que un origen reial, una divina font: aquella prop de la qual Jesús afadigat es va sentar en tenint sed. Després va desaparèixer. — Avui sé que aquest inconnegut marcat d'un signe que deixa la seva corona invisible, tant com l'anell de Gyges, ha viscut justament d'una faisó oposada a un cert oriental del qual en altres temps s'ens va contar la història. Aquest, de pastor va esdevenir monarca. Mes, en el fort de la seva opulència i de la seva glòria, que li pesaven, anava a contemplar, en un lloc retirat del seu palau, aquesta capa gruixuda, aquesta tranca, aquests esclops, aquesta flauta que havien estat la seva pobre més segura joia, llavors que es cuidava de pasturar el remat com David a la infantesa. I restà inconsolable de no poguer abdicar de la seva poixança i canviar-la per son antiga pobresa. — No passa pas així amb Vladimir Ghika. Príncep, ha sigut fet pastor, i per una mà més poderosa que aquella que va elevar el Salmista a la dignitat suprema. Trasmalsament de les coses d'aquí baix! Tantmateix és un dels vostres cops de mà, Aprenent de Nazaret, que heu permès que aquest il·lustre rumà es sentés al darrer lloc, mes de tal manera que ha regnat apoiant-se en vos que us hi acostareu així que va cridar-vos. — Per nosaltres, simples ovelles, nosaltres havem conegut la veu d'aquest fluvial per ésser aquella que se ens assembla en la vall catòlica, veu tant despallada com la llum d'un astre o com l'aigua que brolla d'una roca. — Sol dir-se que a l'Índia, quan toquen una trompeta

dimoniaca donen la il·lusió de que naix una tija desseguida, amb les seves fulles, les seves flors, els seus fruits i la seva rosada. — Però vos, príncep desposseït pel Crist, ja no és una vana imatge, sinó una reial presència el que suscita el vostre talent. Quan us escoltem el nostre cor s'omple dels blats i dels raïms de Canaà.]

— Desgraciat de tu si el teu germà es pod figurar el Cel com un indret on hi fa calor i s'hi passa gana.

— Siguem feliços els uns pels altres.

— La discreció de llur presència és el pudor dels àngels.

— Consolar és poder aportar a un altre quelcom més de veritat que el seu dolor. Consolar és *fer viure* una esperança.

Consolar és deixar veure en nosaltres a aquell qui sofreix, l'amor de Deu per ell.

— Ves a buscar aquell qui no gosa esperar-te.

Dona a qui no et demana.

Estima a qui et rebutja.

— Res no posa Deu tan pròxim com el pròxim.

— No oblidis que els més bells dies no són mai bells per a tots.

— Per a qui no les ha vist escorre's, les llàgrimes poden semblar gotes d'aigua com les altres.

— La humilitat és la millor preparació per a l'agonia.

— L'habitut del sacrifici ensenya a fixar millor la residència de l'ànima.

— Les mans dels que treballen hi veuen més clar que els ulls dels que dormen.

— Les llàgrimes són com la essència de la nostra sang; hi hauria indignitat en vessar-les per coses que la nostra sang no pagaria.

— «La solitud no és bona i santa sinó un cop Jo la he exorcisada.»

— Una temptació de desencoratjament: «Per a que, doncs, puc jo ésser bó?» La resposta: «En tot cas, per a ésser bó.»

— El progrés de l'ànima consisteix en fer per amor el que es deuria fer per deure.

— «De tu, Jo ho sé tot, Jo ho veig tot. Però no t'espio. Et segueixo.»

— L'ombra ens segueix quan anem cap a la llum i ens precedeix quan ens en allunyem.

— Per a ésser perfecte, precisa que les teves pregàries esdevinguin veritables accions i les teves accions veritables pregàries.

— La Misericòrdia serà més gran que la misèria i l'alegria de demà més gran que la pena d'ara.

— El primer nimbe de la llei nova: el plat resplendent en el qual la dançarina hi posà el cap tallat de Sant Joan.

— Aquell qui ha fet del treball una llei ha fet del repós un precepte, i un precepte més rigorosament sancionat que la llei.

— Que la teva pregària circuli en tot, amagada, poixant i vivent, com la sang.

— Els preceptes de Deu pesen a les nostres espatlles, però és un pes d'ales.

— Les llàgrimes permeses: Jesús ha plorat a la tomba de Llätzer i davant Jerusalem; mes no ho ha fet ni a l'hort de les Olives ni al Camí del Calvari.

— Les veritats no són crudels sinó a la manera dels cirurgians.

— El present té un nom d'una estranya eloqüència. És abans de res un present, un dò de Deu, que demana, abans de tot altra acció, l'acció de gràcies.

— Com més l'aigua reflexa les coses, menys deixa endevinar l'enigma de les seves profunditats.

— No miris de fer de tu una obra mestra, sinó un instrument de bondat.

— Les flors fins perfumen la mà que les desfulla.

— Els fets d'avui no són més que les idees d'ahir.

— Senyor, el mal que he fet que no pugui impedir massa el bé que desitjo fer.

— La major part de les temptacions : la lluita de les hores contra la Eternitat.

— No imitis més que l'Inimitable.

(*Pensées per la suite des jours.* — Nouvelle Librairie Nationale, Paris, 3, Place du Pantheon. 1923). — Josep F. Ráfols, trad.

IMPORTÀNCIA DEL PROFESSIONALISME EN LA VIDA ECONÒMICA DELS POBLES

A MB aquest títol, la distingida senyora i il·lustre escriptora Na Maria Domènech de Canyelles va donar l'anunciada conferència, organitzada per aquesta Associació, en el saló d'actes de l'Orfeó Vilanoví, el dia 13 del mes d'abril passat, davant nombrosa concurrència.

Va començar saludant a l'Associació, dient que era per a ella un gran honor disertar en la nostra tribuna, perquè l'obra de divulgació que realitzen els Alumnes Obrers de Vilanova mereix les simpaties de tothom, les quals es veuen ben palesades amb la cooperació que li presten valuoses personalitats de reconegut saber i el poble de Vilanova. En aquestes simpaties hi afegeixo la meva, diu la senyora Domènech, i d'ella en dono prova acceptant aquest lloc per al qual os heu dignat convidar-me.

Diu la senyora Domènech que li manca competència per l'assumpte que va a tractar, però l'experiència que té sobre el tema fa que intenti exposar-lo, suplint aquella.

Amb la claretat característica en la docta escriptora, entra de ple en el desenrotll de la conferència, fent atinades consideracions sobre l'importància del professionalisme, demostrant-ne les aventatges.

Després de fer encertats comentaris sobre els problemes que, dintre l'ordre econòmic, avui preocupen al món, va palesar, de faiso eloqüent, que el professionalisme és el factor bàsic de la vida econòmica dels pobles. Dóna, per a més il·lustració de ço que exposa, una ullada retrospectiva, analitzant, amb perfecte coneixement, la constitució i vida dels antics Gremis, posant de relleu la preponderància i el paper principal que representaren aquells agrupaments d'homes, cada hù en llur estament, qual valor social era tingut en compte per a la resolució dels problemes que plantejaven les qüestions i les lluites d'aquella època.

El professionalisme, igual és interessant pel capital com pel treball. Al capital li dóna factors de col·laboració més intel·ligenta, perquè el professionalisme crea el

medi per a mostrar-se les grans intel·ligències, i al treball l'enlaira moralment, i el perfecciona, seguint la conseqüència d'això un millorament general que es tradueix favorablement en l'economia del poble.

La qüestió important del professionalisme pod estudiar-se sots tres caires interessants, que la senyora conferenciant exposà: L'ensenyament; el valor econòmic, i el valor social.

En quant a l'ensenyament, diu la senyora Domènech que la preparació ja ha de començar-se en les escoles de pàrvuls per a entrar en les escoles d'iniciació, i és mostra al costat de l'ensenyança simultània, o sigui Escola i Taller, si bé aquest sistema, trova molts entrebancs la seva acceptació per part de patrons i obrers, mancats de sentit pràctic en un problema tan transcendent.

Parla de l'especialització del professionalisme, assenyalant llurs aventatges i perills, i entra de modo preferent en l'estudi del tecnicisme, qualificant-lo de síntesi del professionalisme. Diu que els tècnics són els cimals dels coneixements de la professió; i analitzant el segon caire de la qüestió, el valor econòmic, remarca i confirma lo anteriorment exposat, al dir que el professionalisme és interessant pel capital i pel treball, o sigui: a millor producció, millors mercats, major profit i millors vendes.

D'això, esdevé com a conseqüència natural, major retribució del treball i millor consideració personal, perquè el tecnicisme imposa les més productives orientacions, dicta condicions i armonitza els valors de capital i treball.

Estudia la valor social del professionalisme com a assenyalador d'estaments i regulador de la producció segons condicions dels pobles. El qualifica de força indestructible, perquè la seva força representativa dintre els cenacles municipals i governatius pod influir de modo directe i eficaç en el progrés, dins tots els aspectes, de la vida dels pobles. La concreció d'aquesta força del professionalisme és el tecnicisme, el qual, a la vegada que és el consultor i iniciador de les orientacions que cal assenyal, és informador de les lleis reguladores de la economia social.

Els tres caires estudiats s'han de desenrotllar dintre les organitzacions anomenades sindicats, qual organització no solsament ha d'ésser de resistència, sinó que prenent com a norma els antics gremis i tenint en compte l'evolució soferta per la societat, han d'incorporar a la seva actuació, donant-hi caràcter preferent, la creació d'escoles dintre la seva organització, regulant el procés de suficiència professional i la regularització de les professions. Això donaria als individus sindicats consciència de llur responsabilitat i una capacitat tècnica-social per a crear les Borses de treball; fer el control de la retribució del treball, i marcar orientacions d'ordre econòmic, sobre bases sòlides de perfecta harmonia.

No hi ha que demostrar que dintre el valor social del professionalisme hi entren qüestions importantíssimes que no troben avui ressó en els encarregats de dirigir i legislar sobre tan transcendent assumpte per manca de representacions directes i capacitades de les forces sindicals. Dóna la docta conferenciant, com a conclusió final, que el portaveu més autoritzat i amb plena suficiència per a representar als sindicats en els cenacles directius i legisladors, són els tècnics, i això demostra abastament l'importància del professionalisme en la vida econòmica i social dels pobles, sobre qual assumpte va disertar eloqüentment la distingida propagandista.

El president de l'Associació, senyor Virella, va tancar l'acte amb mots d'agraïment per a la il·lustrada conferenciant i per al nombrós públic que va tindre el plaer d'escoltar-la.

Des d'aquestes planes reiterem a la senyora Na Maria Domènech de Canyelles les més expressives gràcies per haver-se dignat honorar la nostra tribuna i li adrecem la nostra més coral felicitació.

UN ALUMNE

EL MÁRMOL COMO AISLANTE ELÉCTRICO

EL mármol se emplea, sobre todo en forma de tableros, para los cuadros de distribución, teniendo la gran ventaja de ser completamente incombustible. Su resistencia a la disrupción es suficiente para tensiones hasta 1000 voltios; para tensiones más elevadas precisa reforzar el poder aislante del mármol pintando su cara posterior con goma laca. Para alta tensión, rebasando un límite bastante elevado, deben protegerse los agujeros del cuadro de distribución con guarniciones de porcelana y los contactos metálicos deben ser aislados con mica.

Muy a menudo, el mármol contiene trazas metálicas que disminuyen notablemente su poder aislante.

Es necesario, al hacer la selección, examinar con cuidado cada trozo, a fin de desechar los que presenten trazas metálicas.

El mármol es poco higroscópico, aunque si está sometido a una persistente humedad pierde gran parte de su poder aislante, no siendo prudente su empleo para tensiones superiores a 220 voltios, como por ejemplo en las galerías de las minas con filtración de agua.

El más comúnmente empleado como aislante es el mármol blanco que todos conocemos; los negros y azules, tan a menudo empleados por los constructores ingleses y norteamericanos en sus cuadros de distribución, no son tan buenos aislantes eléctricos.

El mármol se trabaja bien y es atacable por los ácidos y por el cloro.

F. SERRANO

SECCIÓ OFICIAL

Per al diumenge, dia 8 del prop·vinent mes de juny, la Junta organitza una excursió instructiva a Barcelona, per a visitar les obres del Metropolità Transversal.

Els senyors socis que desitgin inscriure's poden fer-ho des del dia 21 al 28 del mes en curs i del 4 al 7 de juny, de nou a deu de la vetlla, a l'estatge social.

Havent posat per condició, l'empresa constructora, que el nombre de visitants no pod ésser major de seixanta, si els que s'inscriuen passen d'aquest número, es farà la visita en dos grups i en vuit dies d'interval.

La sortida serà en el tren de les vuit del matí, i la visita a les obres durarà fins a la una de la tarda, quedant des d'aquesta hora acabada oficialment l'excursió.

Totes les despeses aniran a càrrec dels excursionistes.

Creiem que plaurà als senyors socis l'organització de l'esmentada visita, per tractar-se d'unes obres qual importància és ben remarcable.

La Junta

NOTICIARI

En la reunió general celebrada el dia 6 del mes en curs, després de llegir-se i aprobar-se l'acta de l'anterior, es passà a la reforma del Reglament en la part referent a la Secció Esportiva, quedant aprovat, a proposta de varis socis, que els individus que anomeni dita Secció constitueixin la Comissió Esportiva Tècnica, i tot ço que es refereixi a assumptes interiors i d'administració, depengui de la Junta Directiva.

= La conferència donada el dijous, dia 15 del mes en curs, a l'estatge social de l'Orfeó Vilanoví, va congregar en aquella elegant sala d'espectacles, nombrós públic, en el qual hi havia immensa majoria d'obers metalúrgics, per tal d'escoltar la brillant disertació que amb el tema «Modernes tendències en la construcció de locomotores», feu l'il·lustrat enginyer-director de «La Maquinista Terrestre i Marítima», de Barcelona, senyor Serrat i Bonastre.

Acabada la conferència tinguèrem el gust de saludar a l'Il·ltre Senyor Director de l'Escola Industrial d'aquesta vila, En Pau J. Riera, i al senyor Catedràtic de l'Escola de Terrassa, En Leopold Crusat, el qual vingué expressament de l'esmentada ciutat i va fer la presentació del conferenciant.

= A mitjans del vinent mes de juny finirà el curs 1923-24 amb una gran conferència, que tindrà lloc en un teatre d'aquesta vila, el tema de la qual s'anunciarà oportunament i serà el disertant un conegut artista vilanoví.

= La Secció Esportiva, en la reunió del 8 del present mes, va el·legir, per a formar la Comissió de la mateixa, als senyors En Pere Mestres, En Fermí Virella, En Pere Domingo i N' Isidre Pagés.

Desitgem un bon encert als esmentats senyors, en els càrrecs que l'Associació els hi ha confiat.

= Dies passats va estar entre nosaltres el nostre bon amic En Joan Albet, aprofitat ex alumne de la nostra Escola, amb el qual tinguèrem el gust de conversar sobre afers culturals.

= Estem en el mes de maig, època de prova pels alumnes oficials de l'Escola Industrial, per ésser en el temps de demostrar el seu aprofitament. Els hi desitgem bona sort en els exàmens.

PREUS DELS ANUNCIS

Una plana	12'00 pessetes
1/2 »	7'00 »
1/4 »	4'00 »
1/8 »	2'50 »

Contractant els anuncis per 4 insercions, s'obtindrà el 5 per 100 de descompte; per 8 insercions, el 10 per 100, i per 12 insercions, el 15 per 100.

DISPONIBLE

Fàbrica de serrar
de

Salvador Ventosa

Padua, 39 i 41 : VILANOVA I GELTRÚ

Dipòsit de fustes

Embalatges de totes classes

Gran stock de serradures

Taller de lampisteria
i electricitat
de

Jaume Viñals

Instal·lacions de totes classes
de motors elèctrics,
llum, aigua, gas, etc.

Magatzem de vidres de totes classes.
Especialitat en vidres de color.

Gran assortit en llunes de cristall,
platejades, llises i biselades.

VENDES A L' ENGRÓS
I AL DETALL

Plaça Sant Pere, 39

Vilanova i Geltrú

Camp d'Esports de l'Associació

Diumenge, dia 15 de juny de 1924

Primer equip complet del

C. D. Júpiter